

Stiftelsen

*Af Lilli
Rodeck*

HGennem historien har folke drab været brugt igen og igen. Selv i dag er vi vidner til udslettelse af befolkningsgrupper uden at vi gør meget ved det.

Men for at forstå nogle af mekanismerne bag det værste folke drab gennem tiderne, nemlig udryddelsen af fysisk og psykisk handicappede, jøder, kommunister, ”asociale”, sigøjnere og andre uønskede elementer i Hitlers Tyskland, har Torben Jørgensen skrevet om den forholdsvis lille gruppe mennesker, som stod bag drabene. Bogens titel er ”Stiftelsen” og er en fin gennemgang af, hvordan man uden besvær kan få næsten hvem som helst til at udføre drab.

T4 (Gemeinnützige Stiftung zur Anstaltspflege) kaldet Stiftelsen bestod af 400 personer som direkte eller indirekte udførte først eutanasi. Det var et tophemmeligt projekt, som der ikke var lov hjemmel for. Alligevel var det ikke svært at finde mennesker, som var villige til drabene.

Af de 400 personer blev 120-130 overført til udryddelseslejre i Polen: Belzéc, Sobibor og Treblinka. Her myrdedes 1,6–1,8 mill. jøder og et ukendt antal sigøjnere.

Bogen beskriver hvilke personer, disse 400 var og hvad der skete med dem efter krigen. Det viser sig at disse personer ikke skiller sig særligt ud fra andre mennesker. De er ikke alle psykopater. Men deltagelsen i først drabene på åndsvage, sindssyge og fysisk handicappede gjorde hver og en mere ufølsomme så de lettere kunne udføre drabene på jøder og sigøjner. Alle troede de på nazismens beskrivelse af disse to grupper som undermennesker som var skadelige for det stormyldre rige. Det bør også bemærkes, at ikke alle 400 var partimedlemmer. Nogle var socialdemokrater og få af dem var kommunister. De fleste var ikke medlem af hæren eller SS. Nogle var veluddannede og andre var ufaglærte. Mange fik et stort alkoholforbrug, da det kunne være svært at holde til arbejdspresset.

Efter krigen blev kun få dømt. Der var ikke så mange vidner til disse menneskers forbrydelse. De få der overlevede, kunne kun beskrive forbrydelsen uden at kunne sætte navne på officererne og befalingsmændene. Det gjorde det yderst svært at retsforfølge medlemmerne i Stiftelsen. Kun ganske få blev dømt og henrettet.

Stiftelsen beskriver, hvor svært det generelt er at retsforfølge masse mordere, som har deltaget i folke drab, hvis ikke der er en vidne, som kan stå frem og med sikkerhed udpege gerningsmanden eller gerningsmændene.